

SLOVENSKI NAROD.

Ena dva tri dni popoldne, živnostni modelje in praznike.
Insarati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin,
 za uradne razglase 120 K, za poslane in reklame 2 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inšertov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 120—	celoletno	K 140—
polletno	60—	polletno	70—
3 mesečno	30—	3 mesečno	35—
1	10—		12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno **500** po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje,
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Receptivov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.
Poština pavšilirana.

Poslanec dr. Dinko Puc:

Naš zunanji in notranji položaj.

Visoka zbornica! Jaz sem poslanec iz okupiranih krajev, pa je naravno, da sem kot tak v prvi vrsti zastopnik naroda, ki danes trpi pod tujim jarmom, naroda, ki gleda v naši državi še vedno ono državo, ki naj ga reši, ki gleda še vedno z upanjem na nas ter pričakuje od nas složnega dela, takega dela, ki bo moglo ujediniti celokupni narod slovenski. Radi tega pravim, da sem v prvi vrsti zastopnik tega naroda, in šele v drugi vrsti sem stranka. In zato, gospoda, sem bil jaz, ko je bila demokratska vlada, torej vlada moje stranke, na krmilu, za to, da se osnuje koncentracijska vlada: zato je tudi naravna, da, logična posledica tega, da sem tudi sedaj, ko je na vladi druga stranka, pravtako za to, da se osnuje vlada vseh strank, ki more zastopati celokupni narod, ako hoče uspešno zastopati naš narod prav tako pred zunanjim svetom kakor v notranjosti. Mislim, da mi ne more nihče tega zameriti.

Toda čeprav imamo tu pred seboj vlado, ki se je sestavila iz enega bloka, je bilo vendar za nas jasno, da smo pričakovali od nje nekaj. Vsem nam je gotovo najbolj pri srcu zunanje - politični položaj, nam je najbolj pri srcu jadransko vprašanje. Čisto gotovo je, da smo pričakovali od naše vlade v tem pogledu v sedanjem kritičnem času, ko se odloča usoda naših bratov na zapadu, odločne besede, odločne geste, da smo pričakovali tudi, da bo parlament nastopil tako, kakor pričakujejo naši bratje zapadno od demarkacijske črte. Gospodje, obžalujem, da se to ni zgodilo. V vladni deklaraciji pogrešam predvsem tiste odločne besede, ki je naš narod pričakoval. V njej najdemo samo nekaj medleza, plitkega. Nadamo se u Boga i pravičnost naših zaveznikov, da če one uskoro prestopi in za nas i njih. Deklaracija govori tu o težkočah z jadranskim vprašanjem. Gospodje, v tem vidim veliko premalo. Lepo je, če se omenja Bog pri tej priliki. Gotovo je, da nam more tudi Bog pomoči v tem. Ali držim se one stare prislovice, ki pravi: Delaj in Bog ti bo pomagal. In mi zahtevamo v prvi vrsti, da vlada dela v tem pogledu, pa onda naj Bog stori svoje!

Če se zanašamo samo na »pravičnost naših zaveznikov«, da bo to vprašanje nehalo biti ogromna ne-

varnost za nas in za druge, tedaj je gotovo, da je to upanje brezuspešno. Pred enim letom sem imel čast, da sem govoril v tej zbornici o jadranskem vprašanju. Toda že takrat sem vedel, da se obrača to vprašanje za nas slabo. A danes me srce boli, bratje, ko govorim o našem narodu na Goriškem, v Trstu in Istri, o narodu, o katerem vem, da se nadeja trdno, da bo z nami združen, o katerem pa tudi vem, da je to vprašanje že danes rešeno tako, da je oni narod za bližnjo bodočnost za nas izgubljen. In glejte, mislim, da tudi v slučaju, da pride do tega, da bo morala, pa naj si bo ta ali kaka druga vlada, pristati na takozvano »pravičnost zaveznikov«, da s tem ne bo prenehala obstojati jadransko vprašanje ne za nas in ne za druge. Trdno sem prepričan, da naš narod nikdar ne pristane na kak tak dogovor. Sigurno je sicer, da se bo formalno sicer moral najti kompromis, ali vendar bo naš narod vedno zahteval ujedinitve vseh naših ljudi tostran in onstran demarkacijske črte. (Splošno odobravanje in ploskanje.)

Gospodje! Jadransko vprašanje je za nas velikega gospodarskega in velikega nacionalnega pomena. Nočem ponavljati stvari, ki so znane, tako n. pr. da je v mestu Gorici samem 12.000 naših ljudi, a Italijanov samo 14.000, da je vsa goriška okolica popolnoma slovenska, da šteje 70.000 Slovencev in samo 2000 Italijanov, da je v sežanskem okraju 30 tisoč Slovencev in samo 300 Italijanov, v tolimskem 40.000 Slovencev in 20 Italijanov. Kar se pa tiče Italijanov v Dalmaciji, veste sami, da ne štejejo niti 3% prebivalstva. Pravtako veste sami, da je ves srednji in vzhodni del Istre kompaktno naseljen z našim narodom.

Danes se od nas zahteva izpolnitev londonskega pakta in še Reka povrhu. Vi veste, da mora do londonskega pakta biti Reka naša. Ali baš v zadnjem času donašajo italijanski časopisi, da mora po londonskem paktu pripasti Reka Hrvatstvu: ker se Hrvatska ni osnovala, zato — po italijanskih listih — ni naravno, da bi Reka pripadla kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nikdar nisem bral avtentičnega teksta londonskega dogovora. Toda po mojih informacijah ta trditve ne drži. Kolikor sem informiran, stoji v londonskem paktu

da Reka in ostali kraji pripadajo Hrvatski, Srbiji in Crni gori. Pa Hrvatska, Srbija in Crna gora — to je vendar država Srbov, Hrvatov in Slovencev, to je Jugoslavija, in za to je jasno, da mora pripasti Reka naši državi. Ni dvoma o tem. Če se od nas zahteva aut — aut: ali londonski dogovor ali oni sramotni pogoji, ki nam jih mudijo »pravične sile zaveznikov«, pravim jaz: tudi londonskega dogovora ne moremo sprejeti. Oni nam ga morejo vsiliti; mi kot mala država, ki še ni tako močna, ki se ne more braniti, mi bomo morebiti to sprejeli, ker so »pravične sile zaveznikov« za nas vis maior: a nikdar ne bo naš narod na to pristal!

Brez Reke ne moremo živeti. Če pravi italijanski časopisje, da imamo polno pristanišče v Dalmaciji, vemo, gospodje, kako je to. Mi vemo, da so dalmatinska pristanišča majhna, da raso primerno zgrajena, da so brez zveze z zaledjem. Za nas je Reka življenjskega pomena, ker naša država ne more živeti brez Reke. Samo nekoliko številk naj navedem: Reka je bila za časa Avstro - Ogrske pristanišče, na katero se je razdelil promet vsopredno s Trstom. Ali Reka sama je bila eksportno in importno pristanišče za ves vzhodni del, za vse vzhodne pokrajine: Hrvatsko, Slavonijo, Baranjo, Bačko, Banat, Bosno in Srbijo, Import iz Hrvatske, Slavonije, Bačke in Baranje je znašal na leto 320.000 ton, iz Bosne in Srbije 80.000 ton, iz Dalmacije 70.000 ton, iz Slovenije in Istre 78.000 ton, torej v celoti okroglo 550.000 ton. Import iz Ogrske in Nemške Avstrije ter ostalih pokrajin je znašal skupaj samo 140.000 ton. Sedaj pa morate pri tem še vpoštevati, da je slovenski import šel po veliki večini preko Trsta, tako, da je popolnoma jasno, da je Reka naravno importno pristanišče za našo državo in da ni drugega. (Odobravanje.)

Prav tako je z eksportom. Iz Hrvatske se je izvozilo na leto — pri rokah imam statistiko iz leta 1910 — 315.000 ton, iz Bosne in Srbije 90.000 ton, iz Dalmacije 8000 ton, iz Slovenije in Istre okoli 60.000 ton, iz Ogrske in drugih pokrajin pa samo približno 300.000 ton. Torej je bil tudi eksport mnogo večji iz dežel naše države kakor iz drugih pokrajin.

Naravno je, da bi se v slučaju, če bi postala Reka pristanišče naše države, kar mora postati, te številke še zelo izpremenile na našo korist. To je popolnoma naravno, saj nimamo drugega naravnega pristanišča,

ki bi imelo dobro zvezo z zaledjem, razen Reke.

Odvzeti nam Reko, to pomeni izpodrežati naši državi življenjsko podlago, to pomeni gospodarsko odvisnost naše države od Italije, pomeni, da hoče Italija gospodarsko zavojevati Jugoslavijo; potem Reke in Valone nam zapre Italija Jadransko morje, nam zapre pot v svet, nas gospodarsko podjarmi. Iluzija je, če si domišljujemo, da si moremo iz Začra ali Splita ali kakega drugega dalmatinskega pristanišča ustvariti pot v svet. Naša država tega ne bo mogla ustvariti niti v 50ih letih. Treba je svetu povedati: ako hočete »pravične sile zaveznikov«, kakor jih nazivljate vladna deklaracija, da naša država obstane, da se razvije, da postane jedro miru in sloge, da postane oni kompaktni del na Balkanu, ki naj tvori ravnovesje za evropski mir, potem moramo mi imeti Reko! Družace je vse to nemogoče. (Splošno odobravanje in ploskanje.)

Zahteve Italije po teh naših krajih imajo svoj izvir v čisto navadnem imperializmu, in sicer gospodarskem in vojaškem imperializmu. Kar se tiče imperializma v gospodarskem oziru, sem že dosedaj omenil, da si hoče Italijani odpreti pot na vzhod potom Valone in Reke. »Naravni interesi« Italijanov na Reki so baje nacionalističnega pomena, kajti oni pravijo: Reka je italijanska in narod teče si želi Italije. A mi vemo da je na Reki sami po zadnjem ljudskem številu približno 16.000 Jugoslovancev in samo nekaj več Italijanov a to brez Sušaka, ki tvori kompaktno maso z Reko. Če privzamemo še Sušak, imamo jugoslovansko večino na Reki in Sušaku. Ali prikriti nameni Italije so taš v tem, da Italija misli, da je v njenem interesu, da Jugoslavijo prisili k tlom, da je v njenem interesu, da gospodarsko uniči državo SHS. Italija misli, da je v njenem interesu, če živi z nami kakor gospodar s hlapcem. Toda jaz pravim: to je zmota! V interesu Italije je, da živi z nami v dobrih razmerah, da kupuje v miru od nas potrebno blago, da smo mi njen enakovreden drug na gospodarskem in kupčuskem polju kakor vsaka druga država. Mi nikdar ne smemo postati od Italije odvisni ne politično in ne gospodarsko, mi moramo imeti možnost svobodnega razvika, možnost, da trgujemo z vsemi narodi brez konrole.

Te cilje Italije vidimo tudi pri doletitvi današnje meje, kakor je načrtana in o kateri nimamo upanja,

da se bo izdatno izpremenila v našo korist; saj veste, da je bilo tako začrtal Wilson. Za Italijo pomeni ta meja izrečno ofenzivno strategično mejo proti naši državi. Kdor pozna to mejo, vidi, da ima samo ofenzivni namen in nič drugega.

Kaj je tedaj logika mirovne konference? Ali naj se ta konferenca v resnici nazivlja mirovna konferenca, če nam že vnaprej ustvarja takorekoč gotovost bodoče vojne, če nam mirovna konferenca takorekoč vnaprej pove, da bo v treh, štirih ali petih letih nastala nova vojna z Italijo? Ako nam mirovna konferenca pravi: mi damo Italiji, ki vam je odvzela 400.000 ljudi in obstojamo na tem, da vam jih odvzame še 400.000. Italiji, ki vam hoče vzeti zadnje dobro pristanišče, tej Italiji damo gospodarsko nadvlado med vami in še tako strategično pozicijo, da vas vsak trenutek lahko z uspehom napade — prosim vas, ali je to mirovna konferenca, ali je to »pravičnost naših zaveznikov«?

Gospodje, jaz upam sicer, da ne pride do vojne, ker mislim, da bo Wilson vendar dosegel v jadranskem pravljanju nekoliko uspeha in da bodo narodi v doglednem času prišli do tega, da bodo sami popravili krivice, ki jih je zadala mirovna konferenca. Kajti tako ne more iti dalje, da bi diplomatije diktilali narodom našima, da bodo narodi zopet tirani v krvave borbe, v katerih se lahko pogubi ves svet.

Za nas londonski pakt ne velja. Nikdar ga nismo priznavali in ga ne priznavamo sedaj, tem manj, ker se je Italija sama odrekla londonskemu paktu, dasi ne oficijelna Italija, pa vendar njeni oficijelni predstavniki, in sicer v rimskem paktu. Rimski pakt je uničil za nas londonski dogovor. Ako danes Italija tega ne priznava, moramo samo reči, da je Italija tudi proti nam, bivšim zaveznikom, verolomna, kakor je bila verolomna v zgodovini vedno. (Ploskanje in klici: »Tako je!«)

Gospodje! Italija je trčila v teku vojske v rimskem paktu, da bodo naši ljudje v slučaju, če jih pride nekoliko pod italijansko oblast, imeli avtonomijo, da bodo imeli vse pravice kakor drugi, da bodo živeli kot svobodni državljani, kot enaki z enakimi. A že danes vidimo, da se godi prav nasprotno. Ne maram navesti vseh podatkov, ki jih imam na razpolago, da se mi govor preveč ne raztegne. Samo nekoliko številčkov hočem navesti, da vidite, kakšna je istina.

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalje.)

Uniforma! Beseda vseh besed, ki razburja in razgrevaš kri tudi najmrzljivejšemu ženskemu bitju ter begaš dušo tudi najtreznejšemu moškemu! Uniforma! Ti izražaš lepoto, zdravje, moč, čast, odliko vseh odlik in srečo vseh sreč! Zato te vse spoštuje, te vse ljubi in pred tabo se vse umika ter pada v prah vse, zlasti mehko žensko srce.

Tiste čase je padalo žensko srce še poseben lahko in rado, ker nikdar in nikoli ni imela uniforma tolike moči in veljave kot takrat.

Strežnik Kozlevčar in njegova tovariša pa so preklinjali, da se je vse bliskalo. A le na tihem, seveda.

»Se tega je treba, ko se človek že itak komaj drži na nogah! — Nazaj, strele jasne, sicer udarim! — Prostor, prostor! — Stopite k hišam! Cesta mora biti prosta za strelce in za korale!«

Zaman je bil ves policijski trud; ljudi je bilo preveč. Z magistrata so poslali vse sluge na pomoč, a kaj, ko so ulice bruhale vedno nove gruce radovednežev in radovednic!

Čez Spitalski most je že korakala velika četa uniformirancev po taktih hrupnih bobnov,

piščalk in trobent. Turška godba! Ljudje so zakoprneli in vztrepetavali od slasti in blaženstva, zakaj krasnejšega glasbenega užitka niso poznali in si ga tudi niso mogli predstavljati.

Ta užitek pa je še podeseteril na čelu ji korakajoči ali pravzaprav poskakujoči kraguljčkar, ki je nosil na svetlokovinastem drugu več vrst različno ugašenih kraguljčkov ter dvojce vrst dolgih, pisanih, čopastih konjskih repov. Kraguljčki so pritrkovali godbi takt, in kraguljčkarjeva posebna umetnost je bila, da je izvajal s svojim fantastnim instrumentom vse forte, mezzoforte, piano in furiose. Zda je stopal po lahko, — zdaj odrezano, ostro, — zdaj je plesal in zdaj poskakoval kakor besen. Sicer pa so bile harmonija, dinamični znaki, nijansa in druge take reči tej turški bandi le postranskega pomena; glavni smotri teh umetnikov so bili efekti: čim najhujši hrup in čim najostrejši ritem. In ta umetniški cilj je dosegala banda pri zbrani publiku z vrhovato mero.

Za godbo sta marširala številna oddelka meščanskih strelcev in meščanskega zbora. Uniformirana in oborožena sta bila od glave do pete, adjutirana z eleganco in fineso, ki je vzbujala celo med aktivnim vojaštvom zavist, med meščanstvom pa ponosnost in samozavest.

Ti strelci pa niso bili nikakršni »nedeljski lovci«, nego resnični mojstri v streljanju na tarčo, hkratu pa tudi izvrstni borilci z meči

in, kar jim je dajalo še prav poseben sijaj v ženskih očeh, tudi najimenitnejši in najvztrajnejši plesalci. Zdaj so korakali svečano in resno, zdaj nosili so puške in meče ter so bili — izjemoma — slepi za vse občudovalne poglede svojih plesalk in tihih in javnih častilk. Zakaj služba je služba!

Za strelci je stopal meščanski kor: podlovc, korporal, četovodje, feldveblji, podporočniki, praporščak, stotnik in adjutant. Najodličnejši meščanje so bili častniki in šarže v tem elitnem koru, ki infanteristov skoraj ni poznal.

Vsi v ozkih, belih hlačah in belih telovnikih, zelenih frakih z zelo dolgimi škrici, polzačenimi gumbi, vsi v visokih svetlih škornjih, s klobuki z dvema rogljema na vsako stran, spredaj z belozeleno kokardo in z dolgim, pokončnim, belim, košatim peresom. Častniki so imeli frake in rokave pošite z debelimi, zlatimi portami, na ramenih so nosili široke zlate epolete z dolgimi resami in preko prsi in pod levo ramo so jim viseli zlati prameni. Ob levem boku se jim je majal eleganten meč in okoli života se jim je vil širok, z zlatimi portami pošit pas; ob desnem boku je opletal mostvnu na zeleni vrvič rog s smodnikom, ob levem pa dolg lovski nož. In vsi razen častnikov so nosili puške kakor resnični vojniki.

No, hvalili so se, da so celo boljši strelci, čeprav jim tega ni nihče verjel, ker na vojno niso hodili, nego so bili aktivni le pri pogostih požarih in epidemijah, — pa ob takih paradah,

kakršna je bila nocoj. V paradiranju so bili resnično dovršeno izvežbani. In kakor bi mig-nil, so stali pred Divjim mozem, krasni in ponosni, sebi in občinstvu v veselje in užitek.

In kot iz enega grla so viknili vsi nadenkrat:

»Es lebe Prinz Karl! Vivat princ Karel!«
 Turška godba je zagrmela, zahrumela in zahrupela najmočnejši tuš, množica od škofije do Starega trga pa je zakričala viharo, živo, od srca:

»Es lebe Prinz Karl! Vivat princ! Naj živi!«

Hipoma se je zasvetilo po vsem trgu in po vseh sosednjih ulicah, kakor bi bilo podnevi. Po ulicah so zagorele vse svetilke. . . na vsakem oknu je zablistalo po več svetle . . . magistral je mrgolel od lamp in svetil in okoli vodnjaka se je vžgala dolga vrsta bakelj. Na vseh oknih so stale ljubljanske dame, žene in hčerke, in za njimi njih možje in očetje, ki so mahali z robci ter klicali:

»Vivat! Hoch! Evviva!«

Takrat se je odprlo okno v drugem nadstropju hotela pri Divjem možu in pojavil se je sam nadvojvoda Karel. Zamisljen in resno je zrl na navdušeno množico, se opetovano priklonil, nato iztegnil roko in se sklonil z okna.

»Hvala, lepa hvala!« je zaklical po nemško.

Le malokdo je bil tako srečen, da ga je slišal, a njegove besede so šle bliskoma od ust do ust in takoj jih je vedela vsa Ljubljana.

V Gorici smo imeli pred vojsko 12 slovenskih šol, danes nimamo niti ene; v Trstu smo imeli 30 slovenskih šol, danes jih imamo samo 12, a nimamo nobene gimnazije, nobene realke, nobene trgovske šole, ne učiteljske. V Istri smo imeli pred vojsko 256 šol, danes jih imamo 123; vse druge so Italijani zaprli. 165.000 Hrvatov v Istriji nima niti ene srednje šole.

Puljski, poreški in lošinski okraj, ki imajo 55.000 Hrvatov, so imeli poprej 73 šol, danes jih imajo 7. In prostim vas, kakšen je pouk v onih šolah? Posamezni razredi imajo po 150 do 200 učencev, dočim imajo italijanske šole že za tri, štiri ali pet učencev poseben razred in učitelja. Vzemimo samo en slučaj! V Lovranu ima 300 naših otrok enega učitelja, 35 italijanskih otrok pa 3 učitelje.

A še več! Italijani pravijo, naj naši otroci obiskujejo italijanske šole. Ako naši roditelji ne pošljejo svojih otrok v italijanske šole, jih kaznujejo z globo in temnico.

Gospodje, sedaj vidite, kaj pomeni manjšinsko pravo. Vi veste, kako so se zavezniki borili za to, da bo vsak tujec v naši državi potom manjšinskega prava popolnoma zaščiten. Toda tisoči in tisoči naših ljudi nimajo nikakih pravic, zanje se ne briga nikdo.

Gospodje! Jaz vidim pred seboj, da se bližajo veliki konflikti. Nemogoče je, da gre tako dalje, ako se zavezniki in Italija ne spametujejo. Če naš narod v Italiji ne dobi avtonomije, če ne dobi zamenjane popolne politične svobode, če ne dobi popolne možnosti neoviranega narodnega in gospodarskega razvoja, tedaj bo naš narod vstal proti tej oblasti in vstvaril bo iredento! To je gotova stvar in mi vemo iz zgodovine, kaj to pomeni: iredenta! Jaz bi s tega mesta opomnil naše zaveznike in Italijo, naj se varujejo, da bi šlo po tej poti dalje. Naš narod se bo rešil, kakor se je rešil v prejšnjih razmerah: prej ali slej postane svoboden, če mu ne da Italija sama svobode. (Ploskanje).

Vidimo tudi to, da Italija ne smatra položaja naše države tako, kakor bi morala. Ona skuša, da nam škodi na vse mogoče načine. Po časopisu v Švici, v Franciji itd., ne prestanto hujša in škva proti nam, širi laži, kakšne pobune so pri nas, kako srbski narod zatira Hrvate in Slovence; italijanski listi pišejo o srbski diktaturi, da srbski vojniki zatirajo naš narod, ga moré in pobijajo. Gospodje! To je taktika, podla taktika Italije in sramota je, da se poslužuje Italija take taktike. Mi lahko izpričamo pred vsem svetom, da to ni resnica. (Splošno odobravanje in ploskanje).

In še dalje! Vemo, da ima Italija svoj roko vmes tudi pri raznih dogodkih v naši državi, vemo, da plačuje Italija nešteto agentov, da skuša delati pobune, da podpira antidržavne elemente itd. Če slučajno poči kaka puška v Črni gori ali Albaniji, je čisto gotovo počila z italijanskim smotnikom. (Klici: »To je istina!«).

To je sistem in mi moramo proti temu protestirati. Izjaviti moramo, da je Italija s tem, da si je prisvojila dele našega naroda, kršila na najbolj eklatanten način enotnost našega naroda. Toda vsak poskus, s katerim hoče Italija nadaljevati svoje delo, samo ojačuje naše edinstvo, ojačuje odpor proti temu nasilju. Če se mi tudi danes delimo v stranke in se strankarsko napadamo — v tem pogledu — na zunan — smo vsi edini. (Viharno odobravanje in ploskanje pri vseh strankah zbornice).

Ali vendar, gospodje, vidimo, da naš ugled v zunanjem svetu pada. Gotovo je, da nam to strankarstvo ne more koristiti. Raditega je treba, da krenemo na drugo pot že iz zunanje — političnih razlogov. Zato bi apeliral s tega mesta na zbornico, naj pri svojem delu nikdar ne pozablja, da nas čaka onstran demarkacijske črte toliko in toliko tisoč naših ljudi, ki pričakujemo od nas drugačnega dela, nego je to.

Dovolite, da krenem s tega polja in se dotaknem notranje politične situacije. Dolžnost mi je, da govorim tudi o tem, dasi, odkrito rečemo, bi mi bilo ljubše, če bi ne bilo treba. Sedaj krenem s svojega objektivnega stališča in se moram nekoliko podat na strankarsko polje. Potrebno je, da tudi v tem pogledu govorim.

Delo te vlade moramo presojaati po njeni deklaraciji in njenem delu v teh 25 dneh, kar je na vladi. Tu imamo zelo malo, a si vendar moremo ustvariti svojo sodbo. V deklaraciji ne stoji takorekoč o programu načesar. Ta deklaracija se odlikuje po tem, da je izpostavila najvažnejša vprašanja, s katerimi se moramo baviti. Delo vlade same pa tudi ni veliko.

Opozorim vas samo na eno točko, ki je v zvezi s prejšnjo. Prej ne-

go se je sestavila nova vlada, smo zahtevali, da se sestavi, kakor sem že poprej omenil, koncentracijska vlada, in sicer radi tega, da predvidimo veliko akcijo in manifestacijo za naše zasedene kraje. Ko se je sestavila ta strankarska vlada, so njeni organi vedno trdili, da se priredi velika manifestacija za naše zasedene kraje v parlamentu. Mi smo tu že 10 dni, a za to še ni bilo časa. (Klici: »In zakaj ne?«) Jaz nisem kriv, gotovo ne. Mislim pa, da je bilo časa dovolj in da bi bila i levice i desnica pristala na to, da se taka manifestacija izvrši. (Ugovori in medklici.)

A pojdemo še dalje! Zakaj se ni v deklaraciji omenilo valutno vprašanje? Z veliko radovednostjo smo čakali, ko se je ustanovila nova vlada, kakšno stališče zavzame ta vlada v valutnem vprašanju. Valutno vprašanje ni politično, je ekonomsko vprašanje in ima lahko onem vsakdo svoje mnenje. Radikalna stranka zavzema v tem vprašanju skoro ono stališče, ki so ga zavzemale srbijske stranke v Demokratskem klubu. Drugi demokratije smo zastopali drugo mnenje, isto kakor tudi Narodni klub in Jugoslovanski klub.

Vprašanje je mogoče rešiti na ta in na oni način. Nočem iti v bistvo valutnega vprašanja; to ne spada sem. Vendar pa je treba omeniti nekaj drugega. Ko je bila naša bivša vlada na oblasti, kdo je bil tisti, ki je izpremenil to vprašanje v politično vprašanje? Predvsem Narodni klub in Jugoslovanski klub. Oni so napravili iz tega veliko politično vprašanje, in sicer brez potrebe, ker je bilo to ekonomsko vprašanje, s katerim se je bilo treba baviti strokovnjaško in nič drugače. Vi ste pretvorili gospodarsko vprašanje v politično vprašanje in ste najbolj napadali demokratsko vlado radi tega vprašanja. (Medklici pri poslancih Narodnega kluba in Jugoslovanskega kluba.) Le počakajte, boste imeli še dovolj prilike, da govorite o tem, če pa boste hoteli izživati, bom že odgovoril. Res je to, da ste vi strašno napadali vlado, češ, da je napravila relacijo 1:4. A vendar je ona vlada našla kompromisno pot, katera — jaz za svojo osebo sem bil sicer proti tej rešitvi — je vendar omogočila, da se zadovoljita obe

strani, ko je rekla, da se naj tamošnja avstro - ogrska krona začasno za novo hromsko - dinarsko novčanko pridržala pa definitivno rešitev bodočemu parlamentu, konstituenti. In tudi jaz sem mislil, da spada to vprašanje pred konstituenti.

Vi pa ste rekli, da smo mi roparji, da smo mi ropali narodu tri četrtine premoženja in prevarali narod. To ni bila resnica. (Medklici.) Vi ste rekli, da to pride iz Beograda. (Ugovori od strani Jugoslovanskega kluba.) To ste vi rekli, jaz tega nisem nikdar rekel, jaz sem vedno za svojo osebo razpravljati stvarno o tem vprašanju. (Minister dr. Ninčić govori z govornikom nekaj besed tišje, na katere govornik prav tako reagira.)

Predsednik dr. Drag. Pavlovič: Molim oba gospodina, da prekinu dialog.

Poslanec dr. Dinko Puc: Sedaj ste prišli vi na vlado. Dobro! Kako ste se odločili vi glede tega vprašanja? Deklaracija o tem ne pove ničesar. Ali eno je, kar ste vi storili, in to sem izvedel iz izjav gospoda finančnega ministra, ki ga osebno visoko cenim, ker je odkrito povedal, kaj je resnica, dočim tega vi niste povedali. (Ugovori.) Mi smo izvedeli iz njegovih izjav pri sebi Narodne banke, iz njegovega interviuwa in iz predloge o budžetskimi dvanaestih, kjer je izrečno rečeno, da je ta izmenjava definitivna, da se ne sme izpremeniti in se ne bo izpremenila.

Gospodje! To je razlika! Bivša vlada je pustila to vprašanje nerečeno. Ta vlada, ki je po vaših trditvah protivna parlamentu, ki je bojkotiral parlament, ta vlada je vendar postavila to vprašanje med naloge parlamenta. Ko ste pa vi došli na vlado, ste preudržali temu vprašanju in ste rekli: brez parlamenta je to vprašanje definitivno.

Vidite, to imamo črno na belem. To je fakt, ki se ne da utajiti. In jaz bi vas vprašal: ali je to poštena politika, iskrena politika, če nam vi očitate, da smo mi taki roparji, ki hočemo ljudstvu oropati tri četrtine premoženja, a vi sami napravite iz tega provizorija definitivum? (Medklici.)

(Konec prihodnj.)

Pismo iz Celovca.

Izšel je uradni razglas glede vrnitve beguncem iz cone B. v cono A. v katerem je točna navedba, katerim beguncem je dovoljena povrnitev. S tem razglasom, ki je tudi na raznih krajih v con B nabit, spaval je up Celovčanov po vodi, da se bosta obe coni združile v enotno cono in bogatejši so zopet za eno prevaro s strani voditeljev politične hujskajoče družali, ki danes še na povelje kriči proti Jugoslaviji a bo jutri kričala proti Avstriji. Treznomislci ljudje se vedno bolj zgražajo nad klico, ki še danes napenja zadnje moči, da bi vsaj v Celovcu še vzdržala simpatije do krahirane Avstrije. V živo zadela jih je vest, da o združitvi obeh con ne more biti govora prej dokler se cona B ne odloči sama za priklonitev k Jugoslaviji a ravno tako v živo jih je zadela vest avstrijskega finančnega ministrstva, da ima to vsak mesec 2 in pol milijarde kron deficita. Kam to pelje, videti mora vsak le količikaj trezno misleč človek, in pravici na ljubo povedano oni to vidijo, oni to vedo. Vedo, da se bližajo z brzim korakom prepadu iz katerega, če se enkrat zvrnejo v njega, ni izhoda. Od kmeta, ki sam nima veliko, ne dobi nič za avstrijski denar, on hoče imeti robo ali pa tuji denar a tega vsega že tudi primanjkuje. Iz Jugoslavije tihotapiti je težko in zelo nevarno, ker straže, ki stoje na meji imajo puške iz katerih ne leti fižol ampak svinčene krogle v slučaju, da se tihotapec na večkratno povelje »stoj!« ne vstavi.

Tak tragičen slučaj se je dogodil po noči od 8. na 9. marca t. l. Obžalovanja vredno je dejstvo, da je bila žrtev tudi mlada deklica v najlepši dobi, ki je plačala kaznivo dejanje z življenjem. Nahajala se je v družbi tihotapev, ki so v temni noči poskušali spraviti precej živca iz cone »A.« v cono »B.« in se pri tem poslužili orožja, ter brez poudara streljali na stražo, ki jih je 4 krat opomnila naj se vstavijo ali pa krenejo nazaj odkoder so prišli, a potem šele, ko so oni pričeli streljati, oddala strel proti gruč in po nesreči zadela ravno mlado dekle. Isto noč dogodil se je enak slučaj pri Zrelcu, kjer svojo predrznost plačal z življenjem možik, pri katerem se je našlo poleg mnogo živca tudi orožje, ki ga je v uporabi proti straži v Celovcu je zavrelo. Hujskajoči so klicali na pomoč nebesa in pekli proti Jugoslovanskim divjakom, in res so vzdignili interalirano mis-

jo, ki se je šla prepričati na lice mesta, kaj se je prav za prav zgodilo. No pa gospodje Angleži in Francozi se so protokolično izjavili in potrdili, da tudi francoski in angleški vojak ne bi drugače postopal, kakor je postopal v obeh slučajih Jugoslovanski vojak, ki ni prav čisto nič divjakov podobnih ampak je bolj vzor vojaku, kakršnih gospodje hujskajoči v Celovcu najbrže še nikoli videli niso. Celovski hujskajoči gospodi bi pač naši vojaki in mi sploh te tedaj ugajali, če bi se jim na slepo pokorili in jim polnili žepe in trebuhe, kakor svoječasno pod avstrijsko upravo. Tisti časi so pa minuli in da se ne bodo nikdar več vrnili, bomo že mi sami skrbeli.

Dr. Lemesch, Schumf, Lakner, dr. Reinlein, dr. Franzl, dr. Dvorak, Artnak, Kerschmig, Riedl, Rach, dr. Dörflinger in Panitsch sedaj besne, da se od jeze kar penijo, a ljudstvo jih prezira in pravi le besnite, vsaj ne boste več dolgo, ker če ne bode trpljenja kmalu konec, poznamo vas, ki ste krivi našega gorja, pa bomo s vami tudi ob svojem času obračunali. Če bi ti gospodje šli med ljudstvo, slišali bi, kaj jih doži in prokleto hitro bi jih minila volja za nadaljno hujskanje, bili bi prvi, ki bi podpisali prošnjo za priklonitev k Jugoslaviji, in s tem rešili ljudstvo nogina oziroma popolnega propada. Ni dovolj, da so prodali del Koroške grabežljivemu Italijanu, katere je, vsled izdajalskega postopanja, ravno Nemški narod, najbolj proklinjal; ni dovolj, da mora sedaj narod bivalet v con »B.« te gade gojiti, hraniti in drago plačevati: ti gospodje so najeli ob jezeru kar tri vile za novo prebiscito komisijo, katero bodo treba bogato oskrbovati z živcem. Od kod? vprašamo to gospodo, ko mi niti vsak dan kronskega mesa nimamo. Ali mislite, da vam bo ljudstvo verjelo, če mi boste rekli, da jih bodete krmili s Artnakovim pasom? Ne mislite, da vam ljudstvo še kaj verjame, ker v mestu je vse tako napeto, da se z vsakim dnem pričakuje obupen klic: Jugoslavija pomagaj nam izgnati to zalego, ki nas hoče popolnoma uničiti in prodati za par judeževih grošev našim sovražnikom, ki koraj čakajo da bomo zreli za kolonijo. Ta čas ni več daleč, ker mir ni še ratificiran a če bi bil daves to slučaj, vršil se bode nebeščič šele čez 3 mesece in 3 tedne, to je v času, ko bomo že vsi od lakote počepali izvzemši gorilevane gospode, ki že skrbje, da jim je

skleda vsak dan trikrat na naš račun polna. Od samih fraz in nesramnega zaničevanja v »Freie Stimmen« in »Kär. Landm.« ne bomo sili, a Celovčani zgubili so pri naših sosedih, ki nam hočejo le dobro, še tisto malo kredita, ki so dosedaj imeli. Prof. Lutz, postavite se na čelo ljudstva, poštenega nemškega ljudstva, kateremu se bomo priključili do zadnjega tudi mi vsi Slovenci, stanovalci cone B. Pokažite, da se nahaja tudi med Nemci še človek, ki

ni še tako daleč propadel, da prodaja svoj narod za skledo leče in ga goni v propad. Končajte započeto delo in velika večina naroda prebivajočega v con B., vam bo za to večno hvaležen. Mi sami ne moremo ničesar storiti, ker pogнали so nam našo inteligenco s silo čez mejo, in tako smo ostali brez pastirja a tudi kakor taki pokazali bomo celemu svetu, ko pride dan odločitve, če ga bomo z vami vred dočakali, da tudi cona B ni nemška last.

Razmere na Koroškem.

LDU Ljubljana, 17. marca. Začasna koroška deželna vlada je pri seji dne 11. marca izdala sklep radi baje nevzdržnih razmer v glasovalnem pasu A. Vtemeljevanja tega sklepa so v direktnem nasprotju z dejstvi. — Deželna vlada za Slovenijo dosedaj na številne napade koroških vladnih organov ni odgovarjala, ker ni smatrala za potrebno, nastopiti proti temu načinu propagande. Gori navedeni sklep pa je oficiele vladni čin koroške deželne vlade in potvarja dejstva tako zelo, da molčanje ni več na mestu, posebno, ker je vse avstrijsko časopisje ta sklep objavilo z očividnim namenom, da bi v Parizu budili razpoloženje proti državi SHS in da bi zapeljali izvršilne organe, ki jih bo ententa poslala v glasovalni pas. — V sled tega ugotavlja deželna vlada za Slovenijo glede na trditve v navedenem sklepu nastopno: 1. Vojaška zasedba pasa A. Nasproti ugovoru, da je vojaška zasedba pasa A v protislovju z določbami saintgermanske mirovne pogodbe, se opozarja na besedilo mirovne pogodbe. Člen 50, odstavek 5. pravi izrecno: »Prvi pas zasedajo čete države SHS. Zmanjšanje števila čet, oziroma nadomestitev čet s policijo, more odrediti šele v členu 50, odstavek 3 navedeni nadzorovalni odbor, ki pa dosedaj še ni bil imenovan. Vendar pa je vojaška uprava države SHS že davno zmanjšala čete na minimalno stanje ter v smislu navedenih točk ukrenila vse, da se čete zamenjajo s policijo. 2. Razpust občinskih zastopstev. Člen 50, odstavek 3 mirovne pogodbe pravi, da se bo prvi pas upravljal po splošnih določbah zakonodaje države SHS. Vsled tega je morala vlada razpustiti občinska zastopstva tam, kjer je župan in občinski odbor ustavili delovanje z begom, ali pa, kjer občinski funkcionarji niso hoteli pokoriti se sedanjim zakonodaji. Sicer pa so se v gerentski svet imenovali ne samo Slovenci, marveč tudi Nemci. To načelo se v pasu B ne izvršuje. 3. Propaganda. Delovanje Narodnega sveta, ki ga je jugoslovansko prebivalstvo v pasu A samo izvolilo, se omejuje na to, da predloži narodu prednostni in škodo, ako bi pripadal eni ali drugi državi. — Koroška deželna vlada pa je s svojim narodno - političnim odborom izdajateljica in razširjateljica raznih spisov in letakov, v katerih nešteviskrat hudo žalijo državo SHS in ki gredo celo tako daleč, da blajijo in smešijo dinastijo in narode v državi SHS na način, ki zasmejuje občaj v mednarodnem obsevanju. »Kärntner Landmannschaft«, oficielel propagandni list narodno - političnega odbora koroške deželne vlade, javno priznava, da se vodi jo o Slovanom prijaznih prebivalcev pasa A črne liste, da bi jih z grožnjami oplašili, da ne bi se poslužili prava samoodločbe. Razširjajo se letaki v obeh jezikih in celo v barvah države SHS, da bi na ta način zapeljali prebivalstvo. Jugoslovanske vojske pozivljajo z letaki, emisarji in avstrijski zaupniki v pasu A, da bi se uprli, prebivalstvo pa, da bi se protivilo odredbam oblasti. S tem, da razširjajo neresnične vesti o valuti, zavajajo prebivalstvo v njegovo lastno škodo, da ne bi menjalo bankovcev. Osebe, ki so Slovanom prijaz-

nega mišljenja, dobivajo grozilna pisma, vtihotapljena preko demarkacijske črte. Domobranski kompaniji v Mosiču in Št. Adražu porabljajo za to, da razdeljujejo letake v pasu A. Okrajno glavarstvo v Celovcu je izdalo kmetu Blažu Olapu iz pasa A dovoljenje za odpotovanje šele tedaj, ko so mu izsilili prisego, da bo glasoval za Nemško Avstrijo. To vrsto propagande pa ne delajo samo v ozemlju, v katerem se bo vršilo glasovanje, temveč jo zanašajo tudi v oni del Koroške, ki je bil po mirovni pogodbi že končnovaljavno pridoljen državi SHS. 4. Zapiranje in politična uprava. Vsaka država kaznuje tiste, ki se ne pokori zakonom in naredbam, povsod se to imenuje: kazen. Le koroška deželna vlada govori v takih primerih o nasilju proti Nemcem. Nekaj zgledov: Žena velikovskega trgovca Kandutha je vdrla v razdeljano stanovanje jugoslovanskega častnika in je odrgala državne zastave, ki so bile tam razobešene povodom narodnega praznika. Zato so jo kaznovali. Velikovski notar Rabitsch je kot eksponent narodno - političnega odbora koroške deželne vlade dal v njenem imenu potna dovoljenja v avstrijsko republiko, ki so bila podpisana po avstrijskem policijskem komisarju, ne da bi bil dobil za to od SHS-oblasti akreditiv. Zato je bil kaznovan samo z ukorom. Pozneje pa je polzkušal, kakor je dognano, tihotapiti v Celovec nemščinska poročila, v katerih med drugim dolži jugoslovanske uradnike in častnike lovske tatvine. Ker je bila dalje utemeljena sumnja, da je hotel s potvornimi računi oškodovati državo SHS, je bil na predlog pristojnega državnega pravdnika aretiran. Njegov nemški odvetnik v Mariboru je sam predlagal, da se prestavi v Maribor, iz česar je koroška vlada konstruirala martirij notarja Rabitscha. Druge kazni se tičejo nepravilnežnega prekrščenja demarkacijske črte, kar kaznuje tudi koroška deželna vlada, ter tihotapstva, zaradi katerega se pokore tudi prav ugledni meščani v Celovcu v tankajšnih zaporih. Izgoni, kakor jih zahtuje generalna koroška vlada, so izmišljeni, zakaj deželna vlada za Slovenijo je ukazala podrejenim oblastim, da se izgoni osebe, ki imajo v glasovalnem pasu glasovalno pravico, ne smejo vržiti, izgnanih je bilo samo majhno število takih oseb, ki so bili nadležni tujci in so se proti državi SHS obnašali sovražno. 5. Zabrana vrnitve beguncem. Takoj, ko so čete SHS vstopale v deželo, je izdal poveljatelj general v slovenskem in nemškem jeziku oklic, v katerem je vse begunce pozivljali, naj se vrnejo, ki so se nato večinoma tudi res vrnili. Samo tisti se ne upajo vrniti, ki so lansko leto zakrivil zločin plenjenja, ropanja, udeležbe pri tatvini ali pa druge delikte, ki jih kaznuje občni kazenski zakon. Na ponovni poziv, naj se vrnejo, so odgovorili z roganjem. Zdi se, da izhajajo zadrževanje beguncem v pasu B iz kljubovanja koroške deželne vlade, da bi prebivalstvo dobilo niti, kakor da se begunci niso vrnili na poziv vlade. SHS, temveč na zapoved tretje države. — Resničnost vseh gornjih ugotovitev se vsak čas mora dokazati po spisu.

Gibanje v Nemčiji.

Splošno položi.

LDU. Berlin, 17. marca. (DKU.) Zunanji položaj ne kaže nobenih izprememb. Splošno stavko nadaljujejo vsi delavci. Tudi trgovine, skladišča in restavracije ter kavarne so zaprte razen majhnih obratov, kateri vodijo lastniki sami. Vojaške priprave so se iznova povečale.

LDU. Stuttgart, 16. marca. (D. kor. urad.) V porazgovoru z zastopnikom Wolffovega urada je izjavil minister za zunanje posle Müller, da tuje vlade ne vzdržujejo nobenih stikov s preobratniki. Državna vlada ne namerava uvesti nobenih kompromisnih pogajanj s Kattom. Tudi v vojaškem oziru se boljša položaj. Tako so mornarji v Wilhelmshafnu prišli častnike, ki so se izjavili za Katta.

LDU. Pariz, 16. marca. (DKU.) »Daily Mail« poroča, da je bil večeraj v Mainz vojni svet pod predsedstvom maršala Focha. Angleško vojno ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, zlasti glede vprašanja za držanja renske armade, ako bi bila potrebna intervencija.

LDU. Dresden, 17. marca. (D. kor. urad.) O položaju na Saksonskem se javlja: Na Saksonskem vlada v splošnem red. Čete državne brambe in prostovoljci stoje na straži državne vlade. V Leipzigu se nadaljujejo resni boji.

LDU. Stuttgart, 17. marca. (D. kor. urad. — Wolff.) Minister za notranje posle je prejel od šleskega vrhovnega predsednika obvestilo, da

se nahaja vsa Šlezija v Breslavo v rokah Kappove vlade.

Iz Monakova.

LDU. Monakovo, 16. marca. (D. kor. urad.) Bavarski deželni zbor je na popoldanski seji dosedanega vladnega predsednika gorenja Bavarske dr. von Kahra imenoval ministrskimi predsednikom. Kahr je izjavil, da bo ščitil suverenost ljudstva in hranil prostor za onega ministrskega predsednika, ki ga bo izvolil deželni zbor na podlagi prihodnjih volitev.

LDU. Monakovo, 16. marca. (D. kor. urad.) Proti 22. je bila po daljših obravnavah v frakcijah sklicana nova seja deželnega zbora. Predsednik Schmitt je prebral izjavo, po kateri so se ministrski predsednik Kahr in zastopniki posameznih frakcij domnili, da se mora neomajno vztrajati pri državni in deželni ustavi. Potem je ministrski predsednik predložil ministrsko listo.

Ebertov kabinet.

LDU. Stuttgart, 17. marca. (D. kor. urad. — Wolff.) V današnji seji državnega zbora, katere se je udeležila večina zveznih držav, je državni minister Koch poročal o položaju. Državni zbor je odobral postopanje državne vlade in obsojal prevarno gibanje. Sklenilo se je, da se stara vlada nikakor ne spusti v pogajanja s Kappovo vlado, in sicer iz razlogov notranje in zunanje politike. Tudi ne bo izdajala novi vladi ugodnih odredb, dokler se ta ne

nda. Državni zbor je tudi sklenil, da nima v tem pogledu nihče drugi pravice odločati kakor državna vlada, državni zbor in stuttgartska narodna skupščina.

LDU. Stuttgart, 17. marca. (D. kor. urad.) Podružnica Wolffovega urada poroča: Včeraj popoldne je bila pod predsedstvom državnega predsednika Eberta kabinetna seja, katere so se udeležili württembergski, pruski, badenski in hessenski ministri. Navzoči so bili tudi državni kancelar Bauer ter ministri Noske, Müller, Koch, David in Bell, kakor tudi predsednik in podpredsednik narodne skupščine, General Merker, ki se je po svoji volji odpeljal v Berlin, se je vrnil v Stuttgart, da bi poročal vladi o svojih berlinskih vtisih. Naglašal je, da ni noben posredovalec, marveč da spriču strahovitega položaja Nemčije nasvetuje gotove popuste, da se prepreči državljanska vojna. Kabinet je izjavil soglasno, da o pogajanjih ali o kakšnem kompromisu ni nobenega govora. Kabinet zahteva brezpogojni odstop Katta in njegovih pristašev; nadalje zahteva, da se postavijo čete pod poveljstvo generala, ki se ni udeležil revolte in ki stoji na ustavnih tleh; potem zahteva, da se ukline razpostavljanje »Železne divizije« in častniških stotnij; da se mornariška brigada odpokliče v Berlin in razpusti. Zastopniki posameznih držav so odobravalni te zahteve. Zborovanje narodne skupščine je zagotovljeno. Več posebnih vlakov se je že pripeljal, drugi se pričakujejo. Prva plenarna seja narodne skupščine bo v četrtek ob šestnajstih.

Kappova revolucija se je ponesrečila. — Komunisti.

LDU. Dunaj, 17. marca. (ČTU.) Kakor javlja »Wiener Journal«, je položaj v Berlinu jako zmotan. Kappova vlada stoji pred padcem. Stanje je težavnejše nego kdaj poprej. Zmešnjava je vedno večja. Obstoji nevarnost komunističnega prevrata. General Lüttwitz je izdal proglas, v katerem grozi stavkajočim s smrtno kaznijo. To je povzročilo, da so začeli neodvisni socialisti in komunisti skupno nastopati. Obe stranki sta izjavili, da razpolagata s 18.000 oboroženimi delavci, ki so pripravljene na vse. Od 10. zvečer vabijo tovarniške sirene delavce na zbirališča. General Lüttwitz je izdal proti komunistom poziv in zbral 40.000 mož državne brambe, da uduše komunistični upor. Po zadnjih časnih vesteh se je čulo ponoči ob 1. v Berlinu prvo topovsko streljanje. Ali je general Lüttwitz odstopil, še ni gotovo.

LDU. Dunaj, 17. marca. (ČTU.) Listi poročajo, da sta Kapp in Lüttwitz zapustila Berlin. Kam sta odšla, ni znano. Postavila se je še ena vlada, ki ji stoji na čelu Däumig in Cohn. Ta vlada zahteva, da odstopi Ebertova in Kappova vlada.

LDU. Berlin, 16. marca. (ČTU.) Kapp je proglasil nad Berlinom preki sod. Smrtna kazen se mora izvesti v 24 urah.

LDU. Stuttgart, 16. marca. (D. kor. urad.) Podružnica Wolffovega urada javlja: Po verodostojnih poročilih stoji Berlin pred najhujšimi boj. Kappova vlada je pripravljena za vsak sporazum glede osebnih vprašanj. Ponudila je dve neodvisni ministrski mesti.

LDU. Berlin, 17. marca. (DKU.) Wolffov urad poroča uradno: Iz državne pisarne smo prejeli nastopno vest: Po zanesljivih poročilih so včeraj v Berlinu zborovali zastopniki »neodvisnih«, komunistov in večinskih socialistov. Zedinili so se, da večinski socialisti kot odgovor na puč sicer niso sprejeli programne točke »splošna stavka«, da pa stoji temu nevtralnemu nasproti. Glede drugih točk se je dosegel popoln sporazum. Postavila se je ministrska lista, na kateri so med drugimi nastopna imena: za zunanje stvari Neumann ali Pavel Levi; gospodarstvo dr. Rasch; dela Oton Graf - Ramschelt; prehrano Geismann; pravosodje dr. John; finance Müller, imenovan Adel; zasopisje dr. A. Goldschmidt; železnice Julij Meyer. Ta dejstva kažejo jasno, kako veljkanska je nevarnost. Sovjetska republika hoče potkristi, da pride siloma na konja. Diktatura proletariata pri uničiti vse življenje na Nemškem. Vsa bo-

da, vsa zlodejstva, vse strašno nastajajoče boljševizma v Rusiji grozi tudi nam. Niti najmanjšega dvoma ni več ne za državljane, ne za vojake državne brambe, ne za uradnike varnostne policije, na katero stran naj se nagnejo. Sedaj je samo še en sovražnik, boljševizem. Njemu velja boj z vso energijo!

LDU. Elberfeld, 17. marca. (D. kor. urad.) Wolffov urad poroča: Med komunisti in tukajšnjimi četami so bili boji. Komunisti so se morali umakniti. 1000 jih je dospelo na zasledeno ozemlje, kjer jih je razorožila ententa.

LDU. Berlin, 17. marca. (Dun. kor. urad.) Načelnik nemške demokratske stranke priobčuje nastopni poziv: Ljudstvo je zmazalo. Kapp in Lüttwitz sta bila prisiljena odstopiti. Vojaška diktatura je odstranjena. Na temelju pravice in ustave bomo zahtevali preosnovo vlade in nove volitve. Vztrajamo pri tem, da ljudstvo ustavnim putem izvoli državnega predsednika.

LDU. Berlin, 17. marca. (Dun. kor. urad.) (Uradno.) Generalni poljedelski ravnatelj je odstopil, da vrne državi mir. Iz istega vzroka je vložil general Lüttwitz prošnjo za od-

stop. Namestnik državnega kancelarja Schiffer je v imenu državnega predsednika njegov odstop odobril in poveril začasno vodstvo vojaških poslov generalnemu majorju Sektu.

LDU. Berlin, 17. marca. (Dun. kor. urad.) (Uradno.) Varstvo državnega glavnega mesta prevzamejo čete varnostne brambe, ki so ostale vladni zveste in državne brambe, ki je bila preel nastanek v Berlinu. Čete, ki jih je pripeljal v Berlin general Lüttwitz, se morajo umakniti iz mesta najkasneje do četrtega zvečer. Vse časniške omejitve, telefonska cenzura in druge odredbe, ki jih je uvedla vojaška diktatura, se takoj razveljavijo. Ob enodušnem odločnem odporu delavstva in meščanstva se je vojaška diktatura razbila in ljudstvo bo znalo čuvati za večne čase nanovo pridobljeno svobodo. Podpis: Za prusko državno vlado Hirsch.

LDU. Berlin, 17. marca. (DKU.) Wolffov urad javlja: V Kamenicah se je sestavil akcijski komite iz 21 članov; od teh jih pripada 10 komunistični stranki, 6 stranki neodvisnih socialistov, 4 socialno - demokratski stranki in 1 demokratski stranki. Proglašena je sovjetska republika.

Rojaki!

Delo našega oslobojenja še ni končano. Stotisočom naših bratov so še zaprta vrata v slobodno domovino.

Mi, ki smo dosegli slobodo, ne smemo prepustiti teh svojih bratov njihovi usodi, ker bi sicer bila nevarnost, da jih tujec raznaroči in gospodarski zaslužni.

Zato se ustanovi dne 21. t. m., na prvi spomladanski dan, po vsej državi »Jugoslovanska Matica«, ki je cilj bode pospeševanje gospodarskih in kulturnih interesov Jugoslovenov v tujini.

Tudi v Sloveniji ne zaostanemo za svojimi južnimi brati. Ustanovno zborovanje glavne podružnice za slovenske kraje se bode vršilo v Ljubljani

v nedeljo, dne 21. t. m. ob 10. dopoldne na prostoru pred hotelom Slon, v slučaju slabega vremena pa v veliki dvorani hotela Union.

Naši rojaki v tujini naj izvedo na neoporečen način, da jih državljanji slobodne Jugoslavije nikdar ne pozabijo.

»Jugoslovanska Matica« naj združi v svojem okrilju vse slobodne Jugoslovane brez razlike strankarskega prepričanja in brez razlike stanu.

Zato vsi na ustanovno zborovanje, da bo prvi nastop »Jugoslovanske Matice« čim silajnejši, čim impozantnejši.

Pripravljalni odbor.

Politične vesti.

— Javen shod JDS v Celju. V nedeljo, dne 21. marca 1920 se vrši ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju javen shod, na katerem poročajo člani javne beograjske in ljubljanske vlade o novem političnem položaju. Udeležbo sta obljubila bivši minister dr. Kramer in bivši predsednik deželne vlade dr. Žerjav.

— Jesenice. Občni zbor krajevne organizacije JDS se vrši v nedeljo 21. t. m. ob 15. uri v Humrovi restavraciji na Jesenicah. Člani in somišljeniki, udeležite se tega važnega občnega zbora polnoštevilno! Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo. — Tajnik.

— Komunistični shod na Glincah. Včeraj dne 17. t. m. ob 8. zvečer je bil na Glincah v salonu gostilne Traven številno obiskani komunistični shod. Zlasti železničarji so bili zelo številni. Dnevni red je bila edina točka: »Položaj in taktika v Jugoslovanski socialno - demokratski stranki.« Poročali so Petrič, Zanin in Makuc, svak Kristanov. Obsojali so ministerjalizem ter napadali bivšo demokratsko - socialistično vlado, češ, da je skušala ovirati ujedinjenje s srbskimi in hrvaškimi komunisti s prehranjevalno politiko na ta način, da je moko delavstvu v Sloveniji dajala po nizkih cenah. — Ogovorniki so tudi napovedali, da prirede in organizirajo za 11. aprila t. l. v Ljubljani veliko komunistično manifestacijo. Značilno je bilo tudi dejstvo, da so govorniki ostro napadali vso inteligenco, ki je po prevratu pristopila v socialistične vrste. Shod se je mirno zaključil.

— Jugoslovanska matica. Te dni se je ustanovila v Beogradu Jugoslovanska Matica. Cilj tega društva je pospeševanje gospodarskih in kulturnih interesov Jugoslovenov v inozemstvu. Sedež društva je v Beogradu. Potem organizirali svojih podružnic pa razteza svoj delokrog na vse kraljevstvo Srbov. Hrvatov in Slovencev. Član more postati vsak Jugosloven brez razlike spola in starosti. Ker ima to društvo namen čuvati gospodarske in narodne interese onega najzavednejšega dela našega naroda, ki je izročen na milost in nemilost Italijanom, ter je popolnoma neustraničarsko, se pozdravlja njegova ustanovitve v vseh krogih. Osrednji odbor se je že konstituiral. Za predsednika je izvoljen profesor beogradskega vsehučilišča dr. Boža Marković, za 1. podpredsednika dr. Đoko Trifunović, poslanec; za 2. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 3. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 4. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 5. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 6. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 7. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 8. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 9. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 10. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 11. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 12. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 13. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 14. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 15. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 16. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 17. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 18. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 19. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 20. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 21. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 22. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 23. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 24. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 25. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 26. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 27. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 28. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 29. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 30. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 31. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 32. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 33. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 34. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 35. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 36. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 37. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 38. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 39. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 40. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 41. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 42. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 43. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 44. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 45. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 46. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 47. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 48. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 49. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 50. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 51. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 52. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 53. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 54. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 55. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 56. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 57. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 58. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 59. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 60. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 61. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 62. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 63. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 64. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 65. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 66. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 67. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 68. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 69. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 70. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 71. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 72. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 73. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 74. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 75. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 76. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 77. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 78. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 79. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 80. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 81. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 82. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 83. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 84. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 85. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 86. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 87. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 88. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 89. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 90. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 91. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 92. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 93. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 94. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 95. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 96. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 97. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 98. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 99. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 100. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 101. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 102. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 103. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 104. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 105. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 106. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 107. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 108. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 109. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 110. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 111. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 112. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 113. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 114. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 115. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 116. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 117. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 118. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 119. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 120. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 121. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 122. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 123. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 124. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 125. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 126. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 127. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 128. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 129. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 130. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 131. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 132. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 133. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 134. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 135. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 136. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 137. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 138. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 139. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 140. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 141. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 142. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 143. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 144. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 145. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 146. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 147. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 148. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 149. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 150. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 151. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 152. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 153. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 154. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 155. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 156. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 157. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 158. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 159. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 160. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 161. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 162. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 163. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 164. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 165. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 166. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 167. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 168. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 169. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 170. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 171. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 172. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 173. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 174. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 175. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 176. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 177. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 178. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 179. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 180. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 181. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 182. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 183. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 184. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 185. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 186. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 187. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 188. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 189. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 190. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 191. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 192. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 193. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 194. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 195. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 196. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 197. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 198. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 199. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 200. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 201. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 202. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 203. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 204. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 205. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 206. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 207. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 208. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 209. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 210. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 211. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 212. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 213. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 214. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 215. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 216. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 217. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 218. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 219. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 220. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 221. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 222. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 223. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 224. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 225. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 226. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 227. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 228. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 229. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 230. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 231. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 232. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 233. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 234. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 235. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 236. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 237. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 238. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 239. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 240. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 241. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 242. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 243. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 244. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 245. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 246. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 247. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 248. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 249. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 250. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 251. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 252. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 253. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 254. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 255. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 256. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 257. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 258. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 259. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 260. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 261. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 262. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 263. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 264. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 265. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 266. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 267. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 268. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 269. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 270. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 271. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 272. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 273. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 274. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 275. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 276. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 277. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 278. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 279. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 280. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 281. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 282. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 283. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 284. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 285. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 286. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 287. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 288. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 289. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 290. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 291. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 292. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 293. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 294. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 295. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 296. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 297. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 298. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 299. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 300. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 301. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 302. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 303. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 304. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 305. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 306. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 307. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 308. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 309. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 310. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 311. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 312. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 313. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 314. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 315. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 316. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 317. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 318. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 319. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 320. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 321. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 322. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 323. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 324. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 325. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 326. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 327. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 328. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 329. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 330. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 331. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 332. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 333. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 334. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 335. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 336. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 337. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 338. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 339. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 340. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 341. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 342. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 343. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 344. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 345. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 346. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 347. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 348. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 349. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 350. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 351. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 352. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 353. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 354. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 355. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 356. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 357. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 358. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 359. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 360. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 361. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 362. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 363. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 364. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 365. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 366. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 367. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 368. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 369. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 370. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 371. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 372. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 373. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 374. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 375. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 376. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 377. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 378. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 379. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 380. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 381. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 382. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 383. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 384. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 385. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 386. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 387. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 388. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 389. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 390. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 391. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 392. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 393. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 394. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 395. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 396. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 397. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 398. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 399. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 400. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 401. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 402. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 403. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 404. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 405. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 406. podpredsednika dr. Đoko Puc, poslanec; za 407. podpredsednika dr. Ivan Mijatović, poslanec; za 408. podpredsednika dr. Đoko

višičnega zdravnika v državnem zdravilišču za bolne na pljučih v Topolšici. Zdravniki, ki reflektirajo na to službo, naj vložijo svoje, z dokazili o strokovni usposobljenosti in z življenjepisom opremljene prošnje do 1. aprila 1920 pri kuratoriju za upravo državnega zdravilišča Topolšice pri Šoštanju. S službo je zvezana prosta ščacija. Plača po dogovoru.

— Brezposelni profesionalisti. Po poročilu, došlem trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je odpustila ladjedelnica »Danubius« na Reki jugoslovanske delavce in profesionaliste vseh vrst, kakor kotlarje, livarje, ključavničarje, kovače, mizarje, tesarje, strojnike, strugarje itd. Vprašanja in predloge glede namestitve teh delavcev v državnih ali privatnih podjetjih v naši državi naj zainteresirani brzojavno stavijo na »Narodno Viječe« v Bakar.

— Celjska podružnica drž. posredov. za delo« se je začela zapirati, ker ji ni bilo mogoče preskrbeti primernih uradnih lokalo. Interesentje naj se obračajo na podružnico v Mariboru, odnosno na ono v Strušici pri Ptuj. Upati je pa, da se ta v doglednem času zopet odpre.

— Tobačna trafika v Sv. Petru pod Sv. Gorami štev. 76 okr. Kozje je do 30. sušca 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmatni dobiček je znašal 3394 K 34 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči 300 K jamščine.

Nabiranje članov za Jugoslovansko Matco. Pozivljamo vse organizacije, vsa društva po celi Sloveniji, da začno nemudoma nabirati člane za Jugoslovansko Matco. Nabiranje pole za člane se bodo razpisale organizacijam in posameznikom, kjer bi se to ne zgodilo, se bodo dala potrebna navodila. Članarina znaša mesečno po 1 dinar. Naša dolžnost je, da polnoletno pristopimo v društvo. Opozorjamo samo, da ima »Andreas Hoferverlein« na Tirolskem, društvo z narodno - obrambnim cilji, nad 60.000 članov, zakaj bi ne mogli mi doseči tega števila. — Pripravljajni odbor J. M.

Akademiki iz zasledenega ozemlja! V petek, dne 14. t. m. ob 10. uri v Mestnem domu (mala dvorana) važen sestanek. Priidite vsi!

V čast vsem Jožicam in Joškom se vrši v salonu gostilne »Draček«, Bohoričeva ulica 9, na praznik 19. t. m. koncert popolnega salonskega orkestra. Začetek ob 16. uri popoldne.

Prva domača oblačilna industrija Kunc & Maček. Opozorjamo na današnji inšert prve domače oblačilne industrije Kunc & Maček v Ljubljani, ki je otvorila svojo nadrobno prodajo pri J. Mačku na Aleksandrovih cesti številka 3, in prodaja na debelo v Gosposki ulici št. 7. Nova domača tvrdka ima v zalogi najraznovrstnejše moške fine obleke. Čas je bil, da se tudi v veliki oblačilni industriji emancipiramo od tujih tvrdk.

Kultura.

Naslovno ulogo v operi »Faust« poje sedaj g. tenorist Stepanowski. Priznati treba, da v igalskem in pevskem oziru docela zadovoljuje ter daleko nadkriljuje svojega prednika. Dasi nima idealnih glasovnih višin, ki jih mestoma zahteva uloga, izvaja svojo nalogo z okusom in nobilo. Večino uloge poje v polščini, kar ne moti niti najmanj. Tako se je pela opera »Faust« te dni obenem v slovenskem, hrvaškem in poljskem jeziku, ne da bi to dejstvo količkolik škodilo celotnemu vtisku opere, ki je doživela na našem odru prav lepo uprizoritev. Se nedavno se je zgrajal neki kritik nad pevcom, ki je pol češki tekst v češki operi; danes smo tudi že preko takih malenkostnosti, ker glavna je umetnost, pa bodisi podajana v kateremkoli slovanskem jeziku.

Sokolstvo.

Člani jezdnega oddelka Sokola, ki se udeležijo manifestacije za Jugoslovansko Matco v nedeljo, dne 21. t. m. se morajo prigraditi v soboto pri bratu Franketu, tvrdka Globočnik in drug v Gosposki ulici, kjer prejmejo natančna navodila. Kdor se ne prigradi, se ne sme udeležiti. Konjsko odelo s sokolskim monogramom naj prinese vsak s saboj. Zbirališče v Jahanici. Nastop ob 8. zjutraj.

Sokol v Šiški priredi dne 19. marca zabavni večer v hotelu Tivoli. Na sporedni je godba, burka, petje, mramornati kipi, šaltiva pošta. — Začetek ob 7. večer. — Vsi v »Tivoli« Zdravol!

Turistika in sport.

Na zborovanju delegatov ljubljanskih športnih klubov dne 12. marca, kateremu je prisostvoval tudi predsednik jugoslovanskega olimpijskega odbora v Zagrebu gospod profesor dr. Bučar, se je sklenilo ustanoviti splošne športne zveze in pa sestava podobora jugoslovanskega olimpijskega odbora za okrožje Ljubljano, katero bo obsegalo poleg Slovenije in Prekmurja tudi reško ozemlje, ako svoločeno v to privoli tamošnji lokalni klubi. Pravila za splošno športno zvezo in poslovnik olimpijskega podobora Ljubljana so izgotovljena ter se bodo v prihodnjih dneh razpisala vsem športnim klubom okrožja Ljubljana. Ustanovitve teh volevalnih športnih institucij pa se vrši v davih 18. in 11. aprila 1920 v Ljubljani, in sicer skupno s večimi športnimi prireditvami in zabavo. Vsa športna društva naj opom-

doma naznanijo svoj naslov, in sicer začasno na gosp. dr. Cirila Žižka v Ljubljani, Copova ulica 19/II, da se jim lahko dovoli dovoli pravila in programi.

»Slavija« proti »Servette«. Čehoslovski nogometni klub »Slavija« se nahaja na enomesečni turneji v inozemstvu. Prva tekma se je vršila v Ženevi, kjer je »Slavija« zmagala proti švicarskemu klubu »Servette« z 0 : 4. V prvem polčasu so se

Čehoslovski omejevali na briljantno obrambo, popolnoma obvladujoč nasprotnika. V prvih 15 minutah drugega polčasa so napadli in zaporedoma dosegli 4 gole; nato so se zopet omejevali na svojo sijajno akademsko igro. 25. t. m. nastopi klub v Milanu proti reprezentativnemu severoitalijanskemu moštvu. Zatem bo nadaljeval svojo turnejo na Španskem.

Najnovejša poročila.

NOVA VLADA NA VIDIKU.

Beograd, 18. marca. Predsednik izvenstrankarskega kluba dr. Smolaka je podal nekemu novinarju glede pogajanj za sestavo koncentracijske vlade izjavo, da je med parlamentom in demokratično zajednico v glavnih točkah dosežen sporazum, tako da bo mogoče čim prej sestaviti medstrankarsko vlado. Ministrski predsednik ima biti nevtralna oseba, enako tudi minister notranjih poslov. Ostale ministrske listnice razen portfelja vojnega ministra, se razdelijo tako, da dobi parlamentarna zajednica t. i. sedanjí vladni blok, eno listnico več nego demokrat, da pa sedanjí vladni blok kljub temu ne bo imel večine. Parlament bo rešil samo volilni zakon za ustavotvorno skupščino, dvajsetine in mirovno pogodbo. Od drugih vprašanih bi razpravljali samo ona, od katerih bi se oba bloka zedinila, da je njihova takojšnja obravnava iz državnih interesov potrebna. Istodobno bo izdelal poseben odbor osnovna načela in načrt ustave. Čim se te zadeve uredijo, bo nova vlada razpisala volitve. To je bilo v glavnem predmet debati pri ministrskem predsedstvu. Dr. Smolaka pa ima še nekatere točke ki jih iznese na konferenci v petek. In sicer je na vrsti tudi vprašanje pokrajinskih vlad in razpust Narodnega predstavništva. Po njegovem mnenju bi moral zasedati parlament permanentno do sklicanja konstituant, tako da bi se razpustil dan pred sestavo konstituant.

TRUMBIČ — MINISTRSKI PREDSEDNIK?

Beograd, 18. marca. Kakor se doznaje od kompetentne strani, je več nego gotovo, da se nova vlada sestavi še tekom tega tedna. Ni izključeno, da bo prestolonaslednik ponudil sestavo nove vlade dosedanjemu ministru zunanjih del dr. Trumbiću, ki je bil večeraj radi tega brzojavno pozvan iz Pariza, dočim bi dobil dr. Smolaka portfelj ministra notranjih del. Zunanji minister bi postala nova oseba, in sicer Cveta Pavlovič, ki je ves čas mirovne konference deloval skupaj z dr. Trumbićem.

DR. SMOPLAKA OBJAVI POTEK POGAJANJ.

Beograd, 18. marca. V dobro poučenih krogih se doznaje, da je dr. Smolaka sklenil, objaviti v javnosti ves potek dosedanjih pogajanj za koncentracijsko vlado s posameznimi političnimi strankami in istočasno obelodaniti tudi pogoje, ki jih je stavil njegov klub za dosego sporazuma. Dr. Smolaka bo točno obveščal javnost tudi o nadaljnjih tozadevnih pogajanjih.

SEJA PARLAMENTA.

Beograd, 17. marca. Danes se je parlament odgodil do druge srede, t. j. 24. tm. Med tem časom je zboroval poseben odbor, ki bo razpravljajal o volilnem redu in o budgetnih dvajsetinah. Velik del poslancev odpuje domov. Odgoditev se je motivirala s tem, da so poslanci potrebni ob priliki občinskih volitev doma in je zlasti Narodni klub izjavil, da se hoče udeležiti zagrebških volitev. Na današnji sji parlamenta je predsednik istočasno z odgoditvijo proglasil, da se vrši jutri ob 10. dopoldne parlamentarna konferenca, na kateri se bo razpravljalo o zunanje-političnem položaju.

SPREMEMBE V POKRAJINSKIH VLADAH.

Beograd, 18. marca. Včeraj popoldne so se sestali v sobi ministrskega predsednika bivši minister Milorad Drašković dr. Smolaka in Stojan Protić, da so razpravljali o vprašanju pokrajinskih vlad. Dosegel se je sporazum, da se bosanski - hercegovska, dalmatinska in slovenska vlada sestavi na način, kakor so bile sestavljene pred kabinetom Ljube Davidoviča. Vladni blok noče pristati edino glede hrvaške vlade, da se tudi ta preustroji po tem načelu, marveč pristaja samo na milo izpremembe v nekaterih poverljivostih, dočim zahteva Demokratiška zajednica, da se tudi hrvaška vlada sestavi brezpogojno v razmerju, kakor bo sestavljena koncentracijska vlada.

VOLILNO GIBANJE V ZAGREBU.

Beograd, 17. marca. Danes so bili nabiti po mestu plakati, na katerih poziva neki medstrankarski komite mestno prebivalstvo in vse stranke, da se naj združijo pri volitvah proti komunistom in socialistom. V pozivu pravilo, da se naj volijo raje pristaji Radićeve grupe in Rankovci kakor pa komunisti.

NEPRISTOPNI WILSON.

LDU. Pariz, 17. marca. »Echo de Paris« poroča iz Washingtona, da so dobili poslaniki Francije, Anglije in Italije od svojih vlad nalog, naj obrazložijo vladni Zanimljivosti

žav načrt turške mirovne pogodbe in jo vprašajo tozadevno za mnenje. V izpolnitvi te nagloge pa so bili naleteli poslaniki na velike ovire. Wilson italijanskega poslanika dosega še ni nikdar sprejel, angleški še ni dospel v Washington, tako da ta dva do danes še nista mogla predložiti Wilsonu svojih akreditivnih bil sem. Edino francoski poslanik bi pil v stanu konfirirati z Wilsonom. Francoski poslanik Jusserand bi imel vprašati Wilsona tudi za namigavanja glede francoskega imperijalizma v svojem pismu senat. Hitchcocku. V Beli hiši pa prevladuje mnenje, da bo Wilson odgovoril, ako bo Jusserand sploh dovolil avdienco, da je to pismo izključno zadeva Združenih držav, ker ga je pisal ameriški politik drugemu istotako ameriškemu politiku, vsled česar pismo nima mednarodnega značaja.

ITALIJANSKI VOJNI MINISTER.

Lugano, 17. marca. Za italijanskega vojnega ministra je imenovan socialist Bonomi.

ARBANASI PROTI ITALIJANOM.

LDU. Beograd, 17. marca. »Epo-ha« javlja iz Tirane: Dne 10. tm. zvečer so Arbanasi obkolili in potem napadli italijansko posadko v Luriji. Italijani so se zaprli v lurijsko katoliško cerkev, kjer se branijo. Borba je trajala vso noč in se je potem nadaljevala 11. in 12. tm. Čuje se, da so vstasi zasedli pot Oroš - Lurija, da preprečijo eventualno pojačenje iz Oroša. Ravno tako so vstasi obkolili italijansko posadko v Fonu. Mornariški oddelek, ki je tej posadki nosil hrano, so Arbanasi dne 11. tm. blizu Fona napadli in uničili.

KAOS V NEMČIJ.

LDU. Dortmund, 17. marca. (D. KU.) Davi so bili hudi boji med ponoči dospelimi četami državne, meščanske in varstvene brambe na eni strani in oboroženimi delavci na drugi strani. Ko so se delavcem pridružili še drugi oboroženi tovariši iz okolice, so proti poldne premagali državno brambo, jo razorožili, tako tudi meščansko brambo in policijo ter zasedli mesto. Na obeh straneh je mnogo mrtvih in ranjenih. Plenilo se ni. Sedaj je mesto mirno. Oboroženi delavci korakajo po mestu.

LDU. Dueseldorf, 17. marca. (D. KU.) Komisija splošne stavke je proglasila poostreno splošno stavko in zahteva ustavitve zaslišnih del ter ključa za gostilnice. Železniški promet se je zopet vzpostavil. Izjavili so se vsi polkuzi, naskočiti jetnišni-ko. Vojaštvo je razgnalo shode na prostih trgih.

LDU. Berlin, 17. marca. (DKU. Wolff.) Na več krajih mesta so se zopet spopadle čete želene brambe z množico. Boji so zahtevali več mrtvih in ranjenih. Z Adalbertovega mostu je tolpa vrgla nadporočnika v vodo, kjer je utonil. Na raznih cestah so pokvarjeni tri in signalne železniške naprave. Popoldne se je razširila vest, da se v predmestjih zbirajo komunisti, da bi naskočili in zasedli javna poslopja v Berlinu.

LDU. Berlin, 17. marca. (DKU. Wolff.) O spopadih v mestu tekom dne doznavamo še, da je ranjenih več civilnih oseb. Iz raznih delov mesta se javlja, da komunisti gradijo na jugozhodu in na severu barikado. Stavka železničarjev se je uknila po sklepu zaupnikov. Promet se jutri zjutraj zopet vzpostavi.

Nürnberg, 17. marca. (DKU) Podružnica Wolffovega urada poroča: Popoldne sta državna bramba in množica streljali druga na drugo. Mrtvih je 18, ranjenih 40.

LDU. Stuttgart, 17. marca. (DKU Wolff) V Ohrdoru (Turingija) se bje hudi boj med četami državne brambe ter med »neodvisnimi« in komunisti. Na obeh straneh dobivajo ojačenja. Boj dosega še ni odločen.

LDU. Lipska, 17. marca. (DKU Wolff) Oboroženo delavstvo, ki je že včeraj in davi zasedlo več predmestij, pri čemer so se razvili hudi boji, je prodrlo dalje v notranje mesto, ki ga branijo začasni prostovolci. Na vseh cestah v bližini se živahno strelja od 16. dalje. Bojujejo se tudi v Halle ob Saali.

Berolin, 17. marca. S Sakson-skega poročajo o velikih nesrečah. V Lipskem in Drazdanh se briso do krvavih spopadov in je bila takikava republika delavskih in vojaških svetov. Iz Hamburga poročajo, da je prišlo med pristaji stare vlade in železno brigado do krvavih spopadov.

pri katerih je bilo nad 50 mrtvih in več sto težko ranjenih. Iz Stuttgarta poročajo, da je francoska vlada imenovala za svojega zastopnika Bruala, iz česar se razvidi, da smatra Francija edino vlado Ebert-Noske za edino pravovredno vlado Nemčije.

Haag, 17. marca. Vodka holandskih socialnih demokratov Ondegest je izjavil v nekem pogovoru, da ni izključeno, da bodo socialni demokrati celega sveta stopili v generalno stavko, da zagotovijo obstoj demokratskonemški republiki.

RUSIJA OBNOVILA POLJSKI MIROVNO PONUDBO.

Variava, 17. marca. Moskovska vlada se je vnovič obrnila s posebno brzojavko, ki nosi Čičerinov podpis, na poljsko vlado; vsled tega obnavlja svoj mirovni predlog in vabi poljsko vlado, da ustavi sovražnosti.

Društvene vesti in prireditve.

— Občni zbor »Gospod. in izobraž. društva za dvorski okraj« se vrši z običajnim vspeedom dne 27. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gostilni gospoda Alojzija Rusa. Pred igriščem štev. 3.

— Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo in oddajo usnja, v nedeljo dne 21. marca ob 9. uri dopoldne, v istih prostorih kakor običajno Sp. Šiška 30.

— Med gasilce vabi in kliče »Ljublj. prostov. gas. in reš. društvo« vse moške nad 18. letom. Zglasilne pole se dobe pri društvenem večbalcu v Mestnem domu. — Mladenci in moške, brez razlike strank in stanu, pristopite k temu prepotrebne-mu društvu!

— I. jugoslovanski citrarski klub »Favorit« s sedežem v Ljubljani, Tabor 5, pridržuje levo, naznanja občinstvu, da se vsak ljubitelj tega instrumenta sprejme kot član k temu klubu. Nadaljna navodila se vsakemu članu daje ustmeno. — Vsled tega se opozarja in izda ta poziv, da naj se v najkrajšem času javijo osebe, katerim je ta godba in instrument ideal. Prijave se sprejemajo vsak dan ustmeno od 3. do 4. ure popoldne in od 7. do 8. ure zvečer, ali pa pismeno, Tabor 5. — Tudi osebe, ki so se že javile pred časom, se naprošajo za ponovno zglasitev, ker bi radi obsežnosti dela prijavljeni ne mogli biti pravčasno obveščeni. k Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Na praznik ob 10. dopoldne skupna vaja. Naj prav nihče ne manjka! Odbor. — k Glasbeno društvo v Zagorju ob Savi priredi 21. t. m. v proslavo 50-letnice Simon Jenkove smrti koncert z različnimi pevskimi točkami in sodelovanjem društvenega orkestra. — k Dijaško akad. društvo »Kras« na Dama. Dunaj, 18. marca. Vsi jugoslovanski študenti dunajske visoke šole za poljedelstvo, gozdarstvo in kulturno tehniko so združeni v strokovnem društvu »Kras«, ki je nastalo iz prejšnjih društev »Kras«, »Lipa« in društva »Srbi agronomi«. Cilj društva je strokovna in družabna izobrazba. — Vsi oni, ki so bili poprej naklonjeni omenjenim društvom, naj blagovoljno obratni svojo naklonjenost i ujedinenemu društvu. Odbor. — k

Gospodarske vesti.

— g Zvišanje produkcije premoga. V naših državnih premogovnikih se je pričelo z intenzivnejšim delom za zvišanje produkcije. Ker obstoji upanje, da bo produkcija stalna, bo mogoče sčasoma zadovoljiti naše potrebe in ustvariti tudi rezerve. Za transportne premoga so pripravljena tudi prometna sredstva.

— Praktični Čet. Četki listi poročajo, da vstopijo četki legionarji, ki se vračajo iz Sibirije, s seboj 15.000 bal volne za tekstilno industrijo. Poročila pravilo, da imajo s seboj tudi razne druge potrebščine, ki bodo prišle prav četki industriji. — Narodno blago iz Avstrije. Vsi oni, ki so pred 22. marcem 1919 v Avstriji naročili kakšno blago, a ga do sedaj še niso prejeli ter ga hočejo avzvoiti, naj podružnici Centralne uprave za trgovski promet s inozemstvom v Ljubljani nemudoma točno naznanijo: 1. od katere tvrdke imajo dobiti blago; 2. koliko, in 3. za kakšno ceno (skupna vrednost) ter naj ji obtem pošljejo neposredno dokazila (faktura, legalizirane listine iz trgovskih knjig itd.), da je bilo blago plačano pred 22. marcem 1919.

— Bala brez krivice. Pod tem naslovom piše »Jugoslav. Lloyd«: »Slovenska javnost boji, da so tamošnje zaloge žita, katere so uvozile iz Beča in Banata, iztrgane. Subotički »Neven« pa piše, da so Slovenci eksportirali iz Beča na hiljade vagonov pšenice, tako, da za odtomno strošajno prebivalstvo ni ostalo moke, ter da je zavladala silna skopca. — Subotički »Naroda« zopet piše, da Slovenci ponujajo žito, kupljeno v jeseni po 150 kron, nazaj po 500 kron. Tako se iz moria profitnih vesti ne va, kjo tma prav. — Mi upoštevamo, da je pri nas trdo pomantovanje moke in da je silno draga. Veliko žita imajo za nas »Zlati zavodi«, trgovci, ki dobe moke iz predelav. Umestno in bilo, da naša občestva pošljejo polnomočnike, da ne bo zasticejo super nas v Beču, na katere smo zavreli.

— Štipe ministrskega sveta glede to-vona s dne 9. marca smo objavili po srbskih listih. Čudno, da oficijalna poročila poznajo v teh važnih stvareh le Srbijo in ondote liste. Naše prebivalstvo, pa tudi naša izvozna trgovina ima pravico, svedeti brez odlaganja, kakšni so novi ukrepi. Ker je le omejen eksportni kontingent, naši interesentje pridejo valed prepreno informacije v položaj, da sploh ne dobe več dovoljenj za izvoz. Tudi Hrvatje se pritožujejo zaradi tega.

— g Madžarska bo kolonialno svoje bankovce. Finančni minister Koranyi je naznanil v današnji seji parlamenta, da se v najkrajšem času prične po Madžarski s kolikovanjem bankovcev. V zvezi s kolikovanjem se bo proglasil petdesetkni moratorij. Edino bankovi, ki jih je izdala poštna hranilnica so izvzeti kolikovanja.

— g Finančni posvetovanja. Finančni delegati iz Sarajeva, Splita, Novoga Sada in Ljubljane so bili pozvani v Beograd k posvetovanju glede dohodkov posameznih pokrajin.

Izpred sodišča.

Boj za cerkvenikovo mesto. Šmartno ob Savi, lepa vasica, je v cerkvenem oziru podružnica Sentpetrske fare v Ljubljani, katero vodi vneti eksponent SLS župnik Ivan Petrič. V šmartenski podružnični cerkvi je bil za cerkvenika do izbruha vojne Fran Podboršek. Odšel je v vojno črto, na asiasko planoto. V ljutih bobnečih ognjih je zbolel na umu, lanko leto je umrl, potr, obupan, zapuščajoč ženo-vdovo s petimi otroci. Žena se je živila s skromnimi dohodki cerkvenikove službe. Toda za skromno mesto se je vnel hud boj, kot za kako mastno »korito«. Župnik je v svoji neusmiljenosti odstavil ženo-vdovo ter 10. februarja letos nastavlil svojega podrepiša Šturma za cerkvenika. Ta samovolja je zbudila med vsi sosesko veliko ogorčenje. Trikrat so šli Šmarčani k škofu, toda brez uspeha. Dne 22. februarja, na nedeljo po službi božji so vsi kmetje obstopili Šturma ter mirno zahtevali izročitev cerkvenih ključev. Nastopili so mirno, brez hrušča. Šturm, gotovo nahujkan od gotove strani, je vložil proti svobodnim kmetom - posestnikom: Antonu Presetniku iz Šmartna, Ivanu Dovču, iz Šmartna, Antonu Zajcu iz Obrija, Jakobu Blasu v Šmartnem ter drugim zasebno obtožbo zaradi razžaljenja časti, češ, da so ga omenjeni pred cerkvijo psovali s »pripenecc«, »ničvrednež«. Obtožba, jezuitskomojstrsko delo v zaviljanju dejstev, impu-tira kmetom, da selejo po občini zdražbo in vihar. — Vse priče so zanikale inkriminirane besede. Cerkovnik je pogorel in da se izogne še večji blamaži, je lepo tožbo umaknil. Omenjamo, da je 70 občanov za staro vdovo, dočim samo 4 podpirajo Šturma in Petriča.

— Boj verižništva. Zaradi veriženja z usnjem je bila pri centralnem verižniškem uradu obsojena gostilničarka Franciška Košak iz Novoga mesta na 1000 K in en dan zapore. — Občutno je bil kaznovan konjski tihotapec Anton Jelovšek z Vrhnike št. 287. Centralni verižniški urad ga je obsodil na 6000 K globe in štiri mesece zapore, ker je skušal par konj iztihatapiti v zase-deno ozemlje. Jelovšek je konje kupil pri posestniku Egldiju Benu, v Štobu pri Domžalah za 25.000 K, na račun mu je dal 5000 K. Ko je 15. t. m. Beno pripeljal konje k »Figovcu« v Ljubljano, so mu jih zaplenili in poslali na »Zeleni hrib«. Beno trpi občutno škodo. Jelovšek je že te konje prodal Logatčanu Janezu Turku za 35.000 K, kateri mu je dal 1000 K ara. Jelovšek je drugače delavec brez premoženja.

Polzvedbe.

Pri koncertu, dne 17. marca t. l. v Unionu je bilo pozabljeno v garderobi ena kalica in dežnik, dobi se v Hrenovi ulici št. 13, I. nadstr. desno.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemič.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Prva specialna trgovina z
: rokavicami in parfumi ::

O. Bračko, Ljubljana,
Dunajska cesta št. 12.

Godbeni avtomat, skoro nov, se prod. Krizevniška ul. št. 4. 2029

Išče se učenka za papirne trgovino. Kje, pove upravništvo Slov. Naroda. 2019

Jeklena blagajna (Werthelm) št. 1 se prod. Naslov pove. Anončni zavod Drago Besceljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 2025

Kuhinjo in sobo iščem v najem, eventualno proti dobri hrani za eno osebo. Ponudbe pod „kuhinja 2001“ na upravništvo Slov. Naroda. 2001

Kupim parno ali bencinovo lokomobilo, motorno kolo, polnojarmenik (Vollgatter), večjo mlatilnico za pogon motorne ali parne sile. Ponudbe z natančnim popisom in ceno na Andrej Marinc, Gomiljske pri Celju. 1964

I. domača oblačilna industrija

Največja zaloga raznovrstnih finih moških oblek
Prve domače oblačilne industrije

... Kunc & Maček v Ljubljani. ...

Eleganten kroj! Prodaja na debelo! Solidno delo!
Gospodsk. ulica št. 7.

Nadrobna prodaja pri tvrdki:

J. MAČEK, Aleksandrova cesta štev. 3.

Prodaja na debelo in drobno

Boljša gospodinja išče mesečno sobo v sredini mesta za takoj ali pozneje. Kdo pove uprav. Slov. Naroda. 1915

Domača detelja po dnevni ceni se dobi. Viktor Korstka, semenska trgovina, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 1966

Kontoristinja z večletno prakso se sprejme proti dobri plači v večji trgovini z manufakturnim blagom. Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda pod „Veletna praksa 1909.“

Soba za takoj išče proti dobremu plačilu soliden gospod. ako mogoče blizu držav. kol. Ponudbe pod „Dobro plačilo 2021“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 2021

Šivilja, katera ima veselje do šivanja, otrok, se takoj sprejme v stalno službo. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Šivilja/2032“.

Eterično jelkino olje

rekt. in jelkov ekstrakti priporočam lekarnam, drog. zdraviliščem itd. Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim, ki razpolagajo s sladkorjem; sadne esence in kompozicije za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za sodavčarje.

Potnik Srečko, Ljubljana, Slomškova ul. 27.

Čisto svinjsko mast

samo na debelo po najnižjih dnevnih cenah dobavlja I. Slavenska tvornica suhomesnate robe i masti

J. Gigović, Nova Gradiška, Slavonija.

20. marca t. l. se otvori v Beogradu nasproti kolodvora hotel „Vašington“

s 23 elegantno opremljenimi sobami in moderno restavracijo. Se priporoča trdka V. Jovanović in sinovi.

„ALKO“

veletrgovina žganja, družba z o. z.

Ljubljana, (Kolizej) tel. interurb. 131,

Velika zaloga slivovke, tropinovca, brinjevca, ruma, konjaka in likerjev po najnižjih cenah. Pri odjemu celih vagonov izjemne cene! Sprejmemo se zmožni zastopniki za Slovenijo.

„Ponujamo za takojšnjo dobavo“

samo na cele vagon

98/99%, originalne ameriške prvotne MODRE GALICE, 128/130% orig. ameriškega in angleškega JED BGA NATRONA, 99/100%, sicilijanskega žvepla, žveplen. praha žvepla v kosih, dalje: kolomaz, kolofonije, galuna, boraks 80%, ocatove kisline, parafin, angl. iz amer. trdo milo, kakor tudi kemične proizvode in surovine vseh vrst samo iz prekomorske prve roke.

„ORIENT“ kemiška industrija in trgovsko delniško društvo.

Centrala: WIEN I., Fielschmarkt 1. 1482
Lastne filijale: Trst, Genova, Berlin, Budapest.

Ogljikova kislina

in kisik v cilindrih, galun, boraks, vodno steklo, svinčeni sijajnik, svinčeni sladkor, salmijak sal. alcali, modra galica, žveplena kislina, grafit, mavec, mramorna moka, prašek za pranje.

Grenka sol, vinski kamen, karbolna kislina, salicilna kislina, oksalna kislina, natrijski benzoat, natrijeva žoltokrvna sol, pariško modrilo, glicerol, želatina, lim, gumi tragan, metovo olje (ol. menthae pip.)

Na skladišču pri tvrdki

Ing. MILAN ROJAN

tehnika poslovca za kemijsko industrijo

Zagreb, Gajeva ulica 37. Telefon 11-03.

2 vagona pristnega štaj. vina

iz leta 1918 sta po ugodni ceni naprodaj. Vprašanja na Karol Soljak, kem. trgovina Ljubljana, poštni predal št. 104.

Modni salon **GORJANC & Co.** Modni salon
Ljubljana, Mestni trg 3.

priporoča cenjenim damam veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov in slamn. kov od najfinejše do najprostejše oblike. Sprejemajo se vsi slamniki v prekrejevanje, ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela, ki se izvrše točno in ceno.

Sveče „Mira“

v omotih od kg.

kavo, modro galico
žigice, žveplo,
koruzo, oves,
moko

in ostale zemeljske proizvode ter plodine prodajajo samo na veliko po zmernih cenah

Dumič, Glivič, & Pitarevič

Zagreb, Zrinjevac 15,

Podružnica: ZEMUN. Int. Tel. 22-69.

„Dekos“

Medjunarodno Trgovačko D. D.

ZAGREB, Boškovičeva ul. 23,
I. kat., brzojavi: Dekos Zagreb

bavi se kupovanjem i prodajom žitarica, brašna i svih vrsti zemaljskih plodina, te kolonijalnom i industrijalnom robom.

Na skladištu imademo: kave, svijeća, sapuna (Lanza), karoba, čokolade, čaša, dok se na putu nalazi modra galica, porcelanska i tekstilna roba.

Tomasović i Visković

Zagreb, Palmotičeva 22. Telefon 12-58. Brzojavi: „Zomavis“

Veletrgovina vinom,

preporuča svoje bogato skladište izvrstnih dalmatinskih, ba-natskih i hrvatskih vina. 1501

Samostojen knjigovodja

starejša moč, obnem. tudi dober korespondent se takoj sprejme pri većem trgovskom podjetju. Ponudbe na LJUBLJANA I, poštni predal 163. 2005

Domaća tvornica rublja d. d.

Zagreb, Jelačićev trg br. 2 I. kat

nudja trgovcima samo na veliko

Muško rublje

kao razne vrste košulja, gaća, noćnih košulja, orukvica (mekanih man-Seta, i mekanih ogrlica

Naručbe pouzecom obavljaju se kretom pošte.

Robni odlo

preporuča svoje bogato skladište svakovrsne

Manufakturne robe

kao engleskih tkanina, potstava svila, šifona, kretona, zefira, pamučnih i končanih tkanina i. t. d.

Domačo milo, živinska hranila, vegetabilna olja za tvornice mliha in usnja, vegetabilna olja za mažo prodaja v vagonih mno-žinah in v sodih

Dioničarsko društvo za prerađu kukuruza i tvornice ulja u Velikem Bečkereku. Brzojavi: Tvornica ulja, Vel. Bečkerek.

Priporoča se

izdelovalnica in preoblikovalnica slamn. kov in klobukov za dame in gospode

P. Barborič

Ljubljana, Mestni trg štev. 6.

Velika izbira modelov nakičenih slamn. kov, svilenih in žalskih klobukov.

Popravila točno in po zmernih cenah.

Službo

**komercijalnega
- ravnatelja -**

razpisuje „Ekonom“, d. d. Reflektira se le na prvotno dozo-relo moč s primerno prakso in temeljitim poznanjem splošnega in specialnega trga in blaga. Ponudbe s curriculum vitae in spricevali do 25. t. m. na

„EKONOM“ Ljubljana, Sodna ul. št. 3.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica štev. 2.

Delniška glavnica 30.000.000 — kron.

Rezervni fond 20.000.000 — kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE